

Beknopt verslag/conclusies van de openbare vergadering van de commissie Samenleving van de gemeenteraad Emmen op dinsdag 4 december 2018, aanvang 19.30 uur.

Aanwezig:

Voorzitter:	de heer H. Huttinga
Commissiegriffier:	mevrouw C.M. de Widt
Collegeleden:	de heer R.E. Kleine en de heer R. Wanders
De commissieleden:	mevrouw A.T. Bosch-de Veen (ChristenUnie), de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw C.P.M. Ester-Schokker (SP), de heer T.H. Gerth (CDA), de heer J. Grethe (50PLUS), mevrouw M.E. Harms (PvdA), mevrouw R. Horasan (PvdA), mevrouw D.S. Leal (Wakker Emmen), de heer H. Leutscher (LEF!), mevrouw P. Mellema (CDA), de heer H.H. van Ommen (GroenLinks), de heer W. Rixtum (PVV), de heer J.C. Scheltens (VVD) (<i>bij punt 9A</i>), mevrouw M. Smit (VVD) (<i>behalve bij punt 9A</i>), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen) en de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen),
Verslaglegging:	mevrouw M.S.J. Stegink (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Huttinga opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen vanuit het college/presidium

Wethouder Wanders heeft twee mededelingen.

In de mail van eind oktober is de raad geïnformeerd over de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep over resultaatgericht indiceren. De gemeente is die aan het bestuderen. De VNG en het Ministerie voeren nog overleg. Medio december wordt een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep verwacht die er een raakvlak mee heeft. De gemeente wacht het advies en de duiding van de VNG af. De VNG vindt het belangrijk dat de continuïteit van de ondersteuning wordt gewaarborgd en dat daarom het beleid en de contracten niet nu al worden aangepast. Er is een afspraak gemaakt met de hoofdaanbieders om te bespreken wat de uitspraken zouden kunnen betekenen. Toevallig organiseert de FNV op diezelfde dag, 17 december, een nieuwe bijeenkomst voor de medewerkers in de huishoudelijke ondersteuning.

Binnen enkele dagen stuurt het college een brief aan de raad over de toekomst van Stichting De Toegang. Die gaat over het budget voor 2019, de afhandeling van 2018 en de stand van zaken van het verbeterplan.

D66 vraagt of de wethouder al contact heeft gehad met de FNV.

Wethouder Wanders antwoordt dat men over de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep nog geen contact heeft gehad. Wel zijn uitnodigingen over en weer gegaan.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht

De heer De Jong spreekt namens de Cliëntenraad Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening. Men heeft men zorgen over het conceptbeleid Oog voor SAM. Dit beleid is nog volledig hetzelfde als dat waarover de Cliëntenraad een advies heeft uitgebracht. De gemeente laat veel mogelijkheden en kansen liggen. Het advies van de Cliëntenraad is niet positief, maar brandt het plan ook niet af, omdat er punten in staan waar ook de aandacht van de Cliëntenraad naar uitgaat. Schulden, armoede en minima staan steeds op de agenda van de Cliëntenraad. De achterban van de Cliëntenraad is een groeiende groep van mensen die met zeer beperkte middelen hun leven moeten inrichten en moeten kunnen participeren in de Emmense

samenleving. Oog voor SAM schiet tekort, omdat de middelen voor de aandachtsvelden niet ver genoeg gaan en uitgaan van een verouderde gedachtegang, bijvoorbeeld dat werk moet lonen. Vanwege dat uitgangspunt is het voorstel van de Cliëntenraad afgewezen om burgers tot 120% van het minimuminkomen te compenseren. Vanaf 2015 moest de gemeente bezuinigen, maar kreeg die ook meer beleidsvrijheid. Creativiteit, moed en realiteitszin zijn meer dan ooit nodig. Men kan de komende vier jaar niet met een verouderd strijdplan tegemoet treden, maar ook kijken hoe het in andere gemeenten wordt aangepakt. De Cliëntenraad vraagt niet om een zak geld, maar om een meer effectieve en efficiënte aanpak gestuurd door de gemeente, ook gericht op de instroom naar WW en bijstand. De schulddienstverlening zou deskundig en integraal moeten worden toegepast zoals beschreven in het rapport van de Cliëntenraad. Het gaat om vroegsignalering, niet afwachten en een open en warme communicatie, zodat burgers adequaat en tijdig gebruik maken van de regelingen waar ze recht op hebben. Dat voorkomt veel armoede en geeft rust bij schulden. De aangedragen punten moeten concreter worden beschreven en het resultaat moet dicht bij de behoefte van zowel burger als gemeente komen. Het gaat om de praktische invulling van de mooie woorden van het beleid, via implementatie, controle en bijstelling. De Cliëntenraad adviseert een duidelijk beleidsplan dat past bij deze tijd.

CDA vraagt wat bijvoorbeeld als kans is blijven liggen. **De heer De Jong** antwoordt dat er veel open eindjes zijn in dit plan. Over vier jaar weet je niet wat er gepresteerd is. In het rapport van de Cliëntenraad van januari staan veel concrete uitwerkingen van woorden als integraal werken en vroegsignalering. Nu zijn slechts vier organisaties betrokken. Er zijn zo veel meer signaalgevers in de gemeente.

PvdA vraagt uitleg over de sturende kracht die ontbreekt. **De heer De Jong** geeft als voorbeeld dat Menso bedoeld is voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De leuze is dat arbeid de beste mogelijkheid is om armoede en schulden tegen te gaan. Er is echter geen werk. De gemeente geeft subsidie aan en participeert in diverse organisaties. De gemeente kan meer sturen door daar haar stem meer te laten horen. De heer De Jong kent iemand die gehandicapt is, graag wil werken en dat ook geregeld doet, maar elke keer houdt het werk weer op omdat er geen faciliteiten worden geschapen.

Mevrouw Groenhoff spreekt namens de Stichting Leergeld en gaat in op de voorzieningen voor jeugdigen als onderdeel van het beleid Oog voor SAM. Basis van de reactie is de samenwerking tussen de kindfondsen Leergeld Emmen, Jeugdfonds Sport en Cultuur, Jarige Job en Nationaal Fonds Kinderhulp. Leergeld Emmen treedt ook op als intermediair voor deze organisaties. De samenwerking is ontstaan vanwege de Kleinsmagelden. Het streven is dat alle kinderen mogen meedoen en sociale uitsluiting wordt voorkomen. De kindfondsen ervaren een constructieve samenwerking met de gemeente.

Op pagina 9 van de beleidsnotitie staat de aanpak van versnippering in de kindregelingen genoemd. Door samenwerking van de kindfondsen wordt juist hard gewerkt aan het voorkomen daarvan. Meer inzicht is nodig in het gebruik door minimagezinnen van de participatiewebshop en de verstrekkingen door de stichting Leergeld en andere kindfondsen. De cijfers over het gebruik voor kinderen van de participatiewebshop zijn nog steeds niet bekend. Dat maakt onderzoek naar de overlap in gebruik van de participatiewebshop en de kindfondsen nog niet mogelijk. Daarom zijn dubbelingen niet in beeld te brengen.

Gezinnen met een inkomen tot 110% of 120% van bijstandsniveau in schuldhulp of bewindvoering zullen gebruik maken van alle kindfondsen. Dit moet zo blijven. Alle vier organisaties werven gelden in de private sector. Leergeld en Jeugdfonds Sport en Cultuur ontvangen ook steun van de gemeente Emmen. Zonder die steun zou het werk met het huidige resultaat niet mogelijk zijn.

Op pagina 13 staan cijfers gepresenteerd in het 'financieel overzicht dubbelingen'. Over te veel aanvragen moet niet lichtvaardig gedacht worden. De Stichting Leergeld heeft soms drie aanvragen in een jaar, bijvoorbeeld voor een fiets (tweedehands), een schoolreis en een laptop (voor alle kinderen), maar wel binnen het beschikbare jaarbedrag. De Stichting Leergeld is ook intermediair voor de aanvragen voor sport en cultuur. Daarom moeten die aanvragen niet als dubbelingen worden gezien. Stapeling is nauwelijks aan de orde. In 2017 ging het voor de vier

kindfondsen om aanvragen voor 648 kinderen. Bij 62,7% van de kinderen betrof het 1 aanvraag, bij 26% twee aanvragen, bij 62% (62 kinderen?) drie aanvragen en bij 1,7% vier aanvragen.

Leergeld Emmen vertrouwt erop dat bij de uitwerking van de voorziening voor jeugdigen gebruik wordt gemaakt van de kennis en ervaring van de kindfondsen die al intensief samenwerken, met een goede koppeling naar de participatiewebshop.

In een bijlage heeft Leergeld een overzicht gegeven van het aantal aanvragen in de afgelopen periode. Er is een enorme toename. Ook werkenden vallen vaak onder de inkomensgrens. Men stuurt de stukken naar de griffie.

D66 vraagt of de participatiewebshop goed bezocht wordt en duidelijk is. Kunnen mensen die ook gebruiken zonder steun? **Mevrouw Groenhoff** legt uit, dat wanneer men bij de Stichting Leergeld komt, eerst wordt gevraagd naar het inkomen. Daarna vraagt men of de participatiewebshop is bezocht. Zo niet, dan wordt men op weg geholpen. Zo ja, en er is toch nog grote nood, dan volgt een intakegesprek. Het gebruik van de participatiewebshop is een probleem voor wie laaggeletterd is. Aan verbetering wordt nu hard gewerkt.

PvdA vraagt of de Stichting Leergeld al in gesprek is met de gemeente. **Mevrouw Groenhoff** antwoordt dat men dat zeker al is. Leergeld Emmen zit met veel partijen om de tafel, onder meer in het armoedepact en het overleg Kleinsmagelden, en heeft ook onderling veel overleg. De Stichting Leergeld is niet kritisch over de nota, maar er is wel meer informatie nodig.

5. Rondvraag

VVD vraagt hoe het staat met de voortgang rond De Toegang en de organisatie ervan.

Wethouder Wanders antwoordt dat het college vandaag een brief heeft vastgesteld over de afhandeling van 2018, het budget voor 2019, het verbetertraject en afspraken met de nieuwe directeur.

VVD vraagt naar aanleiding van de landelijke cijfers over armoede, waaruit een daling blijkt, naar de cijfers in Emmen.

Wethouder Wanders zegt dat het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau inderdaad een daling van het aantal mensen in armoede laat zien, maar dat de ervaren armoede groter wordt. Het streven in Emmen is om het aantal kinderen in armoede te laten dalen. De cijfers over 2018 moeten nog komen. De verwachting is dat Emmen met de trend meegaat, maar niet op het landelijke gemiddelde zit.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A Beleidsplan "Oog voor SAM" + bijlage RIS.9004

Wethouder Wanders licht toe, dat het een dilemma is om het beleid richting te geven zonder meteen vast te leggen hoe. Het plan bevat daarom zeven actielijnen, maar geen limitatieve opsomming van hoe men het doel wil bereiken om mensen structureel uit de armoede te krijgen. Dat moet verder worden verkend.

Eerste termijn

Wakker Emmen heeft uitvoerig kennisgenomen van het beleidsplan. Hoewel in september werd aangegeven dat het stuk niet ver was uitgewerkt, zijn toch zeven actielijnen uitgestippeld. Tekstueel vindt men het geen sterk plan, waardoor het niet prettig leest. Het beleid blijft op een aantal vlakken erg algemeen, waardoor de gemeente risico's kan lopen.

Wakker Emmen steunt actielijn 1. Bij actielijn 2 vraagt Wakker Emmen naar de verwachtingen. Om hoeveel jongeren gaat het? Welke criteria en leeftijdsgrenzen gelden er? Zijn er voldoende middelen voor beschikbaar in de komende jaren? Wakker Emmen vraagt zich af of het overnemen van schulden niet leidt tot gemakzucht. Het is beter om het gedrag aan te pakken en in te zetten op scholing. Incassobureau Interim deed onderzoek naar het betaalgedrag en een

derde van de jongeren blijkt zijn financiële situatie niet op orde te hebben en te makkelijk aankopen te doen. Daar ligt een taak voor de ouders en het onderwijs.

Bij het plan om inwoners met een bijstandsuitkering direct in aanmerking te laten komen voor de participatiewebshop, kan het goed zijn om hen inzicht te geven in de webshop, waardoor een medewerker kan zien of men die gebruikt en kan laten zien welk budget er nog is.

De armoedeval, waar actielijn 3 op gericht is, kan aanzienlijk zijn. Werk moet lonen. Bij een minimumloon kan men echter vaak geen gebruik maken van ondersteunende regelingen. Ook kan sprake zijn van een gebrek aan kennis over de mogelijkheden. Wakker Emmen is benieuwd naar de resultaten van een onderzoek naar maatwerk bij de individuele inkomensloeslag.

Bij actielijn 4 streeft men naar maatwerk. Is er dan geen risico dat luide roepers het meest worden geholpen? Het is positief dat ZZP-ers niet meer zijn uitgesloten.

Bij actielijn 5 wordt geïnvesteerd in het scholen van medewerkers om laaggeletterdheid te signaleren. Maar kunnen die laaggeletterden dan ook worden geholpen. Het aantal taaltrajecten (nu 420) blijft gelijk, maar zou moeten toenemen. De raad moet hiervoor zijn nek uitsteken.

Wakker Emmen ondersteunt actielijn 6.

Tot slot bedankt Wakker Emmen de adviesraden voor het meedenken en hun input.

D66 vraagt of Wakker Emmen denkt dat het aantal taaltrajecten niet toeneemt omdat mensen die het wel willen er niet voor in aanmerking komen. Die indruk heeft **Wakker Emmen** niet. Het gaat erom dat als meer laaggeletterden in beeld komen, zij ook geholpen moeten worden.

PvdA vindt de integrale aanpak gericht op maatwerk echt een PvdA-punt. De complimenten aan iedereen die hieraan heeft meegewerkt. Veel van de actielijnen bevatten punten die voor de PvdA belangrijk zijn. Vroegsignalering moet gebeuren voordat het uit de hand loopt. Het is een investering die wat oplevert. Het onderdeel jongeren en schulden is de PvdA uit het hart gegrepen. PvdA nam hiervoor het initiatief. Het is nog niet gelukt nieuwe generaties zonder armoede te laten opgroeien. Het tegengaan van intergenerationele armoede is voor PvdA belangrijk. Zijn er al resultaten van het onderzoek hiernaar? PvdA hoopt dat voor vroegsignalering naast gemeentelijke gegevens ook gegevens van anderen worden benut mits dit toelaatbaar is. Hoe veel draagvlak is hiervoor en hoe ver is men ermee? Zijn er naast Menso nog andere vindplaatsen voor het SAM-beleid? Hoe wordt dit naar buiten gecommuniceerd?

PvdA gaat ervan uit dat jongeren met probleemschulden die gebruik maken van het fonds een tegenprestatie moeten leveren, zoals een werk- of leertraject afmaken. Ze moeten hierin begeleid worden, maar niet gepamperd. Men wil jongeren helpen met een lening, maar zijn ook andere manieren om te helpen overwogen?

PvdA is blij met het onderzoek naar de glijdende schaal. Het is positieve stimulans om te zorgen dat werken loont.

Het geven en ontwikkelen van lessen lijkt ons geen gemeentelijke taak. Gaat u gebruik maken van de mogelijkheden van Stichting Knip.

Wat is de rol van De Toegang bij schuldenproblematiek? Hoe is de doorverwijzing geregeld?

Overlap en dubbeling in kindregelingen moet worden voorkomen, terwijl wel een rechtvaardig en afgestemd pakket nodig is. Participatiewebshop en jeugdsportfonds moeten goed op elkaar zijn afgestemd. Hoe is de samenwerking met de Stichting Leergeld? Deelt de wethouder de zorgen van de Stichting Leergeld dat bepaalde groepen achteruit kunnen gaan?

CDA ziet SAM als een persoon die staat voor een grote groep mensen die de aandacht hard nodig heeft. Het beleid zet in op preventie, vroegsignalering, integrale aanpak en opvangen van armoede. Het is goed om te zien dat de adviesraden zich erover hebben gebogen en dat de jongerenadviesraad het belang onderstreept om samen op te trekken bij het ondersteunen van de inwoners. Alleen zo heeft de integrale aanpak kans van slagen.

In de definitie van het doel van het SAM-beleid staat het woord 'duurzaam' bij het woord 'inzet'. CDA denkt dat het woord 'duurzaam' vlak voor 'uit een schulden- of armoedesituatie helpen' moet komen te staan. CDA vraagt zich af of je jongeren met het overnemen van schulden ook op de lange termijn helpt. Schulden beginnen vaak bij het rood staan bij een bank. Als de gemeente schulden overneemt, is dan met een bank af te spreken dat rood staan even niet meer kan?

Werken moet lonen. CDA vindt het zoeken naar de juiste glijdende schaal een goed actiepoint. Hoe gaat het afwijken van de inkomensgrenzen eruitzien? Ook maatwerk kent grenzen.

Wat heeft de Alliantie van Kracht de afgelopen twee jaar opgeleverd voor SAM?

Hoe is de schuldhulpverlening in De Toegang georganiseerd?

In de definitie van integrale schuldhulpverlening van de NVVK staat dat voorkomen moet worden dat problematische schulden ontstaan en terugkeren. Dat is in het beleidsplan nog onvoldoende uitgewerkt. Net als de Cliëntenraad Pw & Wsw vindt CDA dat men de vinger aan de pols moet houden.

Hoe wordt de raad betrokken bij de uitwerking van dit beleid?

VVD wil een eerlijk en effectief armoedebeleid. Binnen de gemeente worden al veel oplossingen gebruikt voor armoedebeleid en inkomenssteun, bijvoorbeeld kwijtschelding van lokale lasten. Deze kosten worden afgewenteld op de overige belastingplichtigen en het draagt niet bij aan het kostenbewustzijn van de belastingplichtige. In het SAM-beleid staat het voorkómen en bestrijden van armoede centraal, maar niet de instrumenten en het budget. Er wordt extra geld vrijgemaakt, maar niet beschreven welke resultaten moeten worden gehaald. Het op elkaar stapelen van nieuwe beleidsvoornemens is niet zinvol. VVD wil graag eerst een effectrapportage van de verschillende instrumenten. Wordt het budget nu goed besteed? De meetbaarheid en het in control zijn moeten flink worden verbeterd. Het college wil ook gaan monitoren, maar VVD vindt dat dit eerst moet gebeuren voor men nieuwe uitgaven doet.

Voor preventie en vroegsignalering is geen extra geld nodig, omdat dit al een taak is van De Toegang. Omdat De Toegang niet goed functioneert, komt dit niet uit de verf. Eerst moet die organisatie goed worden opgezet.

D66 vraagt hoe VVD de vroegsignalering ziet, omdat meer instanties dit doen, waaronder de gemeente zelf. **VVD** vindt het goed dat ook andere dit doen. Daar moeten de verbindingen worden gezocht.

VVD vindt dat een financiële prikkel nodig is voor werk. Er zijn voldoende vacatures en meer kansen dan voorheen. Wie een baan aanneemt op het minimumniveau moet daar financieel beter van worden. De meedoenpremie re-integratie zou een goed instrument zijn. Die zorgt voor een tijdelijke overbrugging voor het wegvallen van gemeentelijke regelingen. Hoe denken andere fracties daarover?

Wat betreft het schuldenfonds voor jongeren vraagt VVD of de gemeente nu zelf bankier wordt. De regie en verantwoordelijkheid moet bij de jongeren blijven. Het leereffect moet niet teniet worden gedaan. Intensieve begeleiding heeft meer effect. Wat is het risico van niet terug kunnen betalen?

LEF! vindt het beleidsplan SAM een belangrijk document. Schulden moeten als eerste worden opgelost. In een gezin is het kind het meest bepalend. Door informatie te koppelen is meer inzicht te krijgen in wat er gebeurt met de participatiewebshop. Uit het onderzoek van de kinderombudsman blijkt hoe kinderen rondlopen met de problemen van de ouders. In het beleidsplan staan veel open normen. Die moeten nader worden ingevuld. Dat kan ook in het kader van de derde begrotingsdag. Het gaat om het meetbaar maken van het effect van beleid. Voor vroegsignalering is het niet alleen nodig dat bestanden worden verbonden, maar ook dat men binnenkomt bij gezinnen, met openheid en warme communicatie zoals de heer De Jong zei. Men moet vertrouwen kunnen wekken bij de doelgroep. Daarvoor zijn in de wijk mensen nodig die beschikken over empathie. Daarom moet meer ruimte ontstaan bij de gemeente voor mensen met een zorgachtergrond, met een holistische visie, zoals wijkverpleegkundigen.

ChristenUnie is blij met het stuk. Zes van de zeven actielijnen liggen de ChristenUnie na. Volgt er een plan van aanpak op dit beleidsstuk? Actielijn 7 over bewindvoering wijkt af van de andere actielijnen, omdat hierbij het terugdringen van kosten voorop staat en niet het terugdringen van schulden en armoede. Ook bij actielijn 7 moet men oog houden voor de burger. De budgettrainingen van Stichting Knip zou men niet alleen bij inwoners met bijzondere bijstand voor beschermingsbewind onder de aandacht moeten brengen, maar bij alle burgers. Hoe wordt geborgd dat de mensen die uit het beschermingsbewind gaan (10-20%) niet tussen

wal en schip vallen? Waarom is de instroom in bewindvoering zo hoog? Het lijkt ChristenUnie een goed idee om de beroepsvereniging van bewindvoerders een keer uit te nodigen. In de brief die men van de vereniging heeft ontvangen wordt een voorzet gedaan. Gaat de wethouder daarin mee? Het idee om als gemeente zelf bewindvoering te gaan doen is erg financieel gedreven.

ChristenUnie is niet tegen het jongeren perspectief fonds. Het is creatief om een andere aanpak uit te proberen. Op deze leeftijd moeten ze voor het eerst zelf leren omgaan met hun financiën en leren van verkeerde beslissingen. Het kan het goede moment om ze met een training of ondersteuning te helpen. Misbruik of terugval kan voorkomen, maar dat kan onderdeel zijn van een plan van aanpak. **VVD** vraagt of ChristenUnie voor of tegen het fonds is. **ChristenUnie** legt uit dat men het fonds een creatief idee vindt, maar dat er training en begeleiding, voorwaarden en eventueel een sanctie aan gekoppeld moeten zijn.

D66 vindt dat het proces naar een integraal plan SAM prima is verlopen. Diverse adviezen zijn verstrekt. Het was jammer dat deze niet digitaal waren in te zien. Tijdens de informatiebijeenkomst op 26 september bleek een groot draagvlak voor het SAM-beleid. D66 kan zich volledig vinden in het doel van het beleidsplan. Het woord duurzaam zou inderdaad moeten worden verplaatst, zoals CDA heeft voorgesteld. De zeven actielijnen geven een duidelijk beeld van hoe men de problemen wil aanpakken.

Wat is de reactie van scholen op het borgen van 'omgaan met geld' in het lesprogramma? Waar springt 'omgaan met geld' het meest in het oog? Hoe gaat men ouders begeleiden in actielijn 2? D66 is erg blij dat men laaggeletterdheid en intergenerationele armoede gaat aanpakken. Hoe selecteert men bij intergenerationele armoede de families die men intensieve ondersteuning en coaching aanbiedt? Omdat de participatiewebshop voor sommigen altijd lastig zal blijven, blijven ook andere wijzen van communiceren van belang. Het is terecht dat het hele plan gaat over hulp die wordt geboden, maar mag je ook iets terugverwachten? Het doel moet zijn dat mensen weer zo zelfstandig mogelijk functioneren. Daarom moet worden aangedrongen op het volgen van cursussen.

D66 is niet voor het overnemen van schulden van jongeren. Je moet vooral cursussen aanbieden aan jongeren.

GroenLinks mist de invulling van de regie- en coördinatiefunctie. Een tweede punt is de armoedeval. Die treedt ook op als men na gewerkt te hebben weer werkloos wordt. Als men dan boven de 110% zit, komt men niet meer in aanmerking voor een aantal toeslagen.

50PLUS constateert dat in 2018 meer is uitgegeven dan begroot en dat men in 2019 moet bezuinigen. Dat kan zeker op bewindvoering. Omdat in het plan vaak onderzoek, pilots, en dergelijke worden genoemd, moet het budget goed worden bewaakt, bijvoorbeeld bij het toepassen van een glijdende schaal. Bij actielijn 2 stelt 50PLUS voor om hier geen wachttijd van een jaar meer voor te laten gelden en direct toegang te geven tot de participatiewebshop. Geldt de 110% regel ook voor gezinnen zonder kinderen?

Reactie eerste termijn

Wethouder Wanders legt uit dat in het beleidsplan geen limitatieve opgave staat van hoe het beleid wordt uitgewerkt. Het omzetten van schulden van jongeren in leningen wordt niet zomaar gedaan, maar gecombineerd met training, scholing en werk. Jongeren gaan het wel merken. Het voorkomt ook latere problemen. Behalve over rood staan bij de bank, gaat het ook over allerlei andere betalingsverplichtingen.

Het derde jaar van het voortgezet onderwijs is het meest geschikte moment om les te geven in het omgaan met geld. Als men 18 jaar wordt krijgt men veel financiële verantwoordelijkheid. Samenwerking wordt gezocht omdat er al veel lespakketten zijn ontwikkeld. Op een vraag van **D66** antwoordt **Wethouder Wanders** dat scholen graag meedenken over opname in het lespakket. Schulden veroorzaken namelijk ook verzuim en slechte concentratie. Op de vraag van **Wakker Emmen** of men het ook in het mbo van plan is, antwoordt **wethouder Wanders** dat het vmbo wel wordt meegenomen. Het mbo is nog niet bereikt, maar dat is wel voorstelbaar. Bij de schuldenregeling in de vorm van een lening gaat het om maatwerk en om wederkerigheid.

Scholen zijn vindplaatsen voor schulden en armoede, maar bijvoorbeeld ook apothekers als medicijnen, uit kostenoverwegingen, niet worden opgehaald.

Op een vraag van **SP** zegt **Wethouder Wanders** dat De Toegang ook bij ouderen financiële problemen kan signaleren. Gegevensuitwisseling kan wel lastig zijn vanwege privacy, maar waar koppeling mogelijk is en aan de wettelijke waarborgen wordt voldaan, kan men zo maatschappelijke kosten voorkomen.

De actielijn over bewindvoering wijkt inderdaad iets af. Beschermingsbewind is de laatste stap en blijft vaak doorgaan. Sinds de nieuwe grondslag voor toelating in 2014 is het aantal verdrievoudigd. Voor een duurzame uitstroom zijn middelen hard nodig. Daarom moeten de kosten van beschermingsbewind beperkt worden.

Het onderzoek naar intergenerationele armoede, in het kader van de Alliantie van Kracht, van de Rijksuniversiteit Groningen is gaande. Men analyseert gegevens van het CBS en houdt interviews om na te gaan wat er gebeurt in gezinnen en hoe men kan interveniëren. Het gaat ook om budget- en gezinscoaching. De vraag over de selectie kan de wethouder nu niet beantwoorden. Het onderzoek betreft ook ervaringsdeskundigen. De pilot met coaching is beperkt.

Men is aan het bekijken hoe de participatiewebshop gebruiksvriendelijker kan worden. **CDA** merkt op dat op het VNG-congres werd uitgelegd dat men ook beladen woorden moet vermijden. **Wethouder Wanders** reageert dat het betalen met een voucher bij een aanbieder ook stigmatiserend kan zijn. Ook het ophalen bij een ver weg gelegen aanbieder kan lastig zijn. Je moet inderdaad ook kijken hoe je mensen aanspreekt. De beleidsregel voor de participatiewebshop is nu dat men een jaar op maximaal 110% moet zitten. Met de Stichting Leergeld en andere fondsen gaat de gemeente het komende jaar overleggen hoe men kan zorgen dat mensen niet tussen wal en schip vallen.

De raad bepaalt de kaders van het beleid en het college voert het uit. Daar wordt de raad wel in meegenomen, evenals in het monitoren van de effecten. De uitvoering vindt gefaseerd plaats.

Voor het vinden van laaggeletterden scholen wij de medewerkers.

LEF! vraagt wat men nu anders gaat doen wanneer men door het koppelen van bestanden iets vindt. Tot nu toe is het niet gelukt om achter de voordeur te komen. **Wethouder Wanders** antwoordt dat dan actief contact wordt gezocht met degene die een schuld heeft, via de beste weg om achter de voordeur te komen. Er moet worden gezorgd dat het inkomen op orde is en dat de uitgaven in overeenstemming zijn met het inkomen. Contact kan worden gelegd door bijvoorbeeld ervaringsdeskundigen of door organisaties die al bij de betreffende personen komen, zoals woningcorporaties. Daar moeten in ons netwerk afspraken over worden gemaakt. Uiteindelijk gaat het over maatschappelijke lasten.

Wethouder Kleine gaat nog op een aantal punten in.

Vroegsignalering bij jeugd kan plaatsvinden via de eerste 1000 dagen aanpak en het programma 'Even niet zwanger'.

Wat betreft laaggeletterdheid is er het educatieplan van de arbeidsmarktregio, waarvoor men landelijke gelden krijgt. Daarmee kan men alleen de basisvoorzieningen regelen. Daarom is er het plan om het aantal trajecten te vergroten. Dat zit in de investeringsagenda, maar die is nog niet vastgesteld. Daarom zijn de aantallen in het beleidsplan SAM gelijk gebleven.

D66 hoort nog graag de meningen van PVV en SP in de tweede termijn.

Tweede termijn

Wakker Emmen is het nog niet eens met de wethouder over de aantallen wat betreft laaggeletterdheid en ziet graag de nadere details tegemoet.

PvdA ziet het plan als een flinke uitdaging, maar men is wel op de goede weg. PvdA ziet de uitwerking met vertrouwen tegemoet, evenals de effecten op termijn.

CDA heeft vraagtekens bij het overnemen van schulden van jongeren. De pilot verdient wel een kans, maar wanneer is deze geslaagd? Is dat wanneer de schulden zijn afgelost? Eigenlijk niet, want het gaat om het effect op langere termijn.

Hoe wordt energietransitie als middel in het minimabeleid ingezet?

Omdat nog veel zaken onduidelijk zijn, is niet te begrijpen dat bij kanttekeningen ‘geen’ staat. Hoe is schuldhulpverlening in De Toegang geregeld?

VVD vindt het jammer dat CDA niet ingaat op de mening van VVD over het schuldenfonds. Jongeren missen bij schuldovername het leereffect. Het wordt jongeren zo te gemakkelijk gemaakt. **CDA** reageert dat tijdens het debat de bereidheid ontstond om het een kans te geven.

VVD is benieuwd naar de planning, de werkstructuur en de nazorg. Er wordt nieuw budget toegevoegd zonder effectrapportages. Het lijkt erop dat het armoedebeleid voorgaat op het fietsplan van Wakker Emmen.

SP wil de pilot van het overnemen van schulden een kans geven, als men bij de organisaties blijft monitoren en de jongeren blijft volgen. Het leereffect is belangrijk en de nazorg.

LEF! heeft nog drie punten. Het overnemen van schulden en begeleiden van jongeren mag niet vrijblijvend zijn. Daar kan een soort sociaal contract voor worden opgesteld. Zelfredzaamheid is een mooi streven, maar er zijn mensen waarbij dat nooit gaat gebeuren. Dan is hulp nodig. Tot slot is het tot nu toe niet gelukt om vanuit bestandsgegevens bij mensen achter de voordeur te komen. **LEF!** schrok dat de wethouder hierbij zei dat het ook belangrijk is de maatschappelijke lasten terug te brengen. Dat staat ook in de notitie. Dat voelen mensen als wordt aangebeeld. Het doel moet vooral zijn dat mensen probleemloos kunnen leven. Het gaat erom dat men vanuit het hart contact krijgt met mensen.

ChristenUnie is blij met de reacties van de wethouders. Men moet oog hebben en houden voor de burgers die in bewindvoering zitten. De rol van De Toegang vraagt nog verduidelijking. Als de gemeente bewindvoering zelf zou gaan uitvoeren, wil men dat de raad daar tijdig in wordt meegenomen.

D66 geeft **LEF!** een compliment over wat die zei over het bij mensen binnenkomen. **D66** is het daar mee eens. Worden de adviesraden weer betrokken bij de uitvoering? Dat is belangrijk.

GroenLinks vraagt wie de regie voert en wie de coördinatie heeft ten aanzien van dubbeling en overlap in voorzieningen voor de jeugd. De uitvoering begint in 2019.

50PLUS vraagt nog of gezinnen zonder kinderen met een inkomen tot 110%, ook gebruik kunnen maken van de participatiewebshop.

Reactie tweede termijn

Wethouder Wanders reageert op **LEF!** dat maatschappelijke kosten voor hem niet de drijfveer zijn, maar dat die kosten bij bijvoorbeeld huisuitzetting wel aan de orde zijn. Het gaat er vooral om dat mensen optimaal meedoen en dat patronen worden doorbroken zodat kinderen optimaal meedoen.

Jongeren kunnen ook naar de gewone schuldenregeling, maar de gemeente wil juist wederkerige afspraken maken. Het traject is bijvoorbeeld geslaagd als schulden zijn afgelost, een diploma is gehaald of als de jongere laat zien dat die met zijn inkomsten goed uit kan komen. Het is niet de bedoeling om de jongeren jaren te blijven volgen. Zij hebben ook hun eigen leven.

CDA vraagt of jongeren er eenmalig gebruik van kunnen maken. **Wethouder Wanders** hoopt dat de pilot succesvol is, maar een schuldenregeling staat voor iedereen open.

Wethouder Wanders gaat nader in op de actielijn energietransitie. Energiearmoede is een nieuw fenomeen. Men is er al over in gesprek met woningcorporaties en andere organisaties. Een idee is om ondersteuning te geven zoals bij de zorgpolis.

Bij bewindvoering neemt de gemeente haar regierol, maar bij andere zaken krijgt diegene de regie, die de meest natuurlijke en snelle ingang heeft bij een gezin. Over de coördinatie maakt men samen afspraken. De Toegang heeft richting schulddienstverlening een intakerol, net als Sedna.

De planning van de uitvoering is bij het beleidsplan bijgevoegd. Met de Stichting Leergeld en andere fondsen gaat men in 2019 overleg voeren over de stroomlijning.

De grens van 110% geldt per individu. Men is aan het kijken waar gemeenteregels arbeid ontmoedigen. Dat vraagt enig zoekwerk.

VVD vraagt om de mogelijkheden na te gaan voor een meedoenpremie re-integratie, zodat men niet met een armoedeval te maken krijgt. **Wethouder Wanders** staat daar zeker voor open. Een probleem is bijvoorbeeld ook dat wie gedurende één maand te veel inkomen heeft, daarna zijn rechten voor een langere tijd kwijt is.

LEF! vraagt of de gemeente afspraken wil maken met instellingen over wat voor type mensen men beschikbaar heeft om bij mensen binnen te komen. Is de gemeente bereid, als er ruimte is op afdelingen, mensen met een zorgachtergrond te selecteren en aan te nemen? Nu werken te weinig mensen met een zorgachtergrond in gemeentelijke organisaties.

Wethouder Wanders reageert dat men bewust contact zoekt met organisaties en mensen die ervaring hebben met deze problematiek en in de wijk werken. Daarom zet men ook in op ervaringsdeskundigen. De gemeente selecteert mensen ten behoeve van een integrale aanpak waarin men elkaar aanvult. Expertise haalt men ook van buiten.

D66 is het eens met het antwoord van de wethouder aan **VVD** over de meedoenpremie.

Wethouder Kleine zal na de vergadering met Wakker Emmen bekijken waarom men verschillende beelden heeft over het aantal trajecten laaggeletterdheid.

Voorzitter Huttinga constateert dat de consensus in de commissie groeit, maar dat het stuk wel als B-stuk naar de raad moet gaan.

7B Benoeming voorzitter Raad van Toezicht Esdal College + bijlage RIS.9041

D66 begrijpt dat de raad geen inspraak heeft in de benoeming en wenst de heer Regtop veel succes met zijn nieuwe functie die hij sinds 1 november bekleedt.

Voorzitter Huttinga concludeert dat het stuk als A-stuk naar de raad gaat.

7C Besluit begrotingswijzigingen 2018-3 + bijlagen RIS.9049, RIS.9050 en RIS.9051

Niemand heeft een opmerking bij het stuk.

Voorzitter Huttinga stelt vast dat deze commissie akkoord gaat met de inhoud van het stuk.

7D Wijziging Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2015 + bijlagen RIS.9045, RIS.9046, RIS.9047 en RIS.9048

Eerste termijn

D66 stemt in met de wijziging van de verordening. Wel heeft **D66** een technische vraag. Voor het compenseren van de eigen bijdrage wordt 428.000 euro gereserveerd. De resterende middelen van de TCG (Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten) worden betrokken bij de besluitvorming over de investeringsagenda. Graag wil **D66** uitleg over de herinvestering van deze middelen.

ChristenUnie is het eens met het voorstel. Wel is men bezorgd over de invoering van het abonnementstarief. De gemeente beslist hier niet over, maar moet erin mee. Een toename in de aanvragen voor huishoudelijke ondersteuning is te verwachten. Dat leidt tot stijging van de kosten in het sociale domein. Samen met de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep lijkt het alsof men wordt teruggedrukt in het failliete AWBZ-systeemdenken. Dat beperkt de gemeente bij een goede invulling van de Wmo. **ChristenUnie** is daar bezorgd over en hoopt dat de wethouder en de raad dit via de eigen achterban naar Den Haag meenemen. Het is goed om het

advies van de VNG af te wachten. Uit de TCG komt 1,2 miljoen euro vrij. Daarvan gaat 634.000 naar het SAM-beleid, waaronder vier ton voor het compenseren van de eigen bijdrage. Wat gebeurt er met de resterende zes ton? ChristenUnie is bang dat die niet wordt besteed aan het sociaal domein en verdwijnt in de reserves.

GroenLinks pleit er vanwege de armoedeval voor om de grens van 110% van het sociaal minimum naar 120% te verhogen, zoals de Cliëntenraad vraagt.

VVD kan zich vinden in wat D66 en ChristenUnie hebben ingebracht. Inkomens onder de 110% moeten waar nodig gecompenseerd worden via maatwerk.

Wakker Emmen vraagt waar de 1,2 miljoen euro van de TCG concreet naar toe gaat en vooral wat mensen die chronisch ziek zijn kunnen terugverwachten.

PvdA is niet blij met de veranderende wetgeving, omdat men voor het solidariteitsprincipe is. Dit wordt losgelaten. Ook heeft PvdA zorgen over de aanzuigende werking. Kan de wethouder iets zeggen over de toename van de vraag naar de Wmo? Hoe wordt het wegvallen van de WCTG-vergoeding gecompenseerd voor inkomens tot 110% van de bijstandsnorm?

CDA vindt dat het kabinet een drastische verandering invoert. De reden zou zijn dat men de effecten van stapeling van eigen bijdragen wil tegengaan. Maar het effect is dat hoge inkomens er flink op vooruit gaan en de laagste inkomens er geen voordeel van hebben. Veel gemeenten hebben via de VNG aangegeven niet voor de maatregel te zijn. Ook de adviesraden kunnen zich er niet in vinden. De CDA-fractie heeft richting CDA in de Tweede Kamer laten weten het onwenselijk te vinden. Het is in strijd met de kanteling in de Wmo. CDA vraagt de andere fracties of zij ook een signaal naar de Tweede Kamerfractie willen afgeven. Lage inkomens krijgen een gedeeltelijke compensatie voor het niet meer ontvangen van de TCG-vergoeding, maar inkomens boven de 110% grens niet. Kan dit worden meegenomen in de glijdende schaal? Hoe ziet de wethouder de aanzuigende werking van de invoering van het abonnementstarief? Wordt dit tegengegaan? Wordt inkomen ook een onderdeel van eigen kracht?

Reactie eerste termijn

Wethouder Wanders is blij dat de raad de zorgen van het college deelt. De verandering is in 2019 een maatregel van bestuur, maar wordt in 2020 in een wet geregeld. De Raad van State heeft ook een advies uitgebracht waarin men zich zorgen maakt over verschraving van het gemeentelijk voorzieningenniveau, de aantasting van de beleidsvrijheid en het ondermijnen van solidariteit en draagkracht.

Er zijn scenario's gemaakt hoe men het geld bij de lagere inkomens terecht kan laten komen. Gekozen is voor een percentage als grens, omdat de uitvoering van maatwerk te veel zou kosten. Maatwerk is via het CAK ook niet mogelijk. De grens van 110% van het sociale minimum ligt tussen 110% en 120% van de bijstandsnorm. In dit geval is ook sprake van een 'zorgval', omdat de drempel naar andere zorg groter wordt. Zorg via de Wlz is namelijk veel duurder. De gemeente gaat ook kijken naar een meer geleidelijke overgang. De risico's komen bij de gemeente terecht. De wethouder roept op om deze zorgen te gaan delen met Den Haag. De VNG heeft dat ook gedaan. In de bijzondere ledenvergadering van de VNG is onlangs ook gevraagd te gaan monitoren wat de maatregel voor effect heeft. Volgend jaar wordt een spannende periode.

Van de 1,2 miljoen ombuiging gaat de helft naar het SAM-beleid en de andere helft is in principe bedoeld voor het sociaal beleid, maar dat wordt bepaald bij behandeling van de investeringsagenda.

Voorzitter Huttinga merkt op dat alles via de begroting loopt.

Tweede termijn

CDA heeft nog twee vragen. Mensen met een inkomen boven de 110% moeten € 300 inleveren. Wordt dit in de glijdende schaal meegenomen? Is het vanwege de aanzuigende werking mogelijk dat men bij de indicatie het inkomen gaat zien als een onderdeel van de eigen kracht?

PvdA ziet de aanpassing van de verordening als een formaliteit. PvdA zal zich in Den Haag laten horen.

Reactie tweede termijn

Wethouder Wanders zal het punt van de glijdende schaal boven 110% in de verkenning naar de drempels voor betaald werk meenemen. De gemeente moet het dan zelf uitvoeren omdat het CAK dat niet kan. Bij het beoordelen van de zelfredzaamheid was inkomen nooit een criterium. De eigen bijdrage was voor hogere inkomens een drempel om hulp via de Wmo te regelen. Inkomen betrekken bij de beoordeling is te proberen, maar het is de vraag of het mag.

Voorzitter Huttinga concludeert dat dit stuk als A-stuk door kan gaan naar de raad.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking

9A Brief college inzake contract INLIA 2018-2019 + bijlage RIS.9034 (op verzoek VVD)

VVD stelt ter discussie of de derde doelstelling 'legalisering van het verblijf in Nederland' een opdracht is van de gemeente aan INLIA. Graag hoort VVD de mening van de andere fracties.

Wakker Emmen heeft ook vragen over de derde doelstelling, maar kon daarover geen informatie vinden in het boekje van INLIA.

PvdA merkt op dat wie geen recht heeft op rijksopvang, wel een rechtmatig verblijf in Nederland kan hebben of in procedure kan zijn. Voor PvdA behoort de derde doelstelling tot de opdracht van INLIA.

CDA vindt dat scenario 3 tot de opdracht van INLIA behoort. Het zijn scenario's, geen keuzes. Daarmee financiert de gemeente niet een langer verblijf, maar een humane aanpak van de werkelijkheid.

D66 ziet het derde scenario vooral als een manier om mensen uit de illegaliteit te houden. Dat bleek ook uit een interview met de heer Van Tilburg van INLIA. D66 is daar voorstander van.

GroenLinks heeft geen probleem met de zinsnede.

LEF! heeft het juridisch bekeken, maar kon het derde punt niet vinden. Hoort het bij INLIA of is het een invulling van het college?

PVV gaat mee met de vraag van Wakker Emmen. Legalisering van het verblijf in Nederland behoort niet tot een opdracht voor INLIA.

Wethouder Wanders legt uit dat het gaat om een tijdelijke voorziening door INLIA voor wie geen recht heeft op opvang van rijkswege. Als men alleen zorgt voor bed, bad en brood, vindt er geen doorstroming plaats. Het aantal opgevangen mensen is de afgelopen tien jaar van 10 naar 63 gegaan. Daarom doet men meer om mensen te helpen, bijvoorbeeld door papieren in het buitenland op te halen. De staatsecretaris heeft gezegd dat soms legalisering een oplossing is.

Voorzitter Huttinga vult aan, dat Op Stee al twintig jaar voor opvang zorgt.

VVD bedankt iedereen voor de reacties. De derde doelstelling is nu beter te duiden. Het gaat niet om het aanvragen van een volledig nieuwe asielpcedure.

(Zie ook laatste alinea bij punt 9B.)

9B Brief college inzake voorbereidingen inkoop jeugdhulp per 2020 (geagendeerd op verzoek van het college)

Wethouder Kleine legt uit dat het huidige contract niet wordt verlengd. Er is nu sprake van tekorten, transformatieakkoorden en een landelijke discussie. Vorige week is een avond gehouden voor de raad, ook al is de inkoop een verantwoordelijkheid van het college.

Eerste termijn

VVD heeft veel inzicht gekregen op de informatieavond. Gezien de financiële situatie is het verlengen van de contracten geen optie. VVD kan zich vinden in de brief. De rol van de gemeente als budgethouder vraagt nog aandacht. Het is goed om nu in control te komen.

LEF! vindt het een gruwel dat zo over jeugdhulp moet worden gesproken, maar het is nodig. LEF! steunt het maken van lange termijn afspraken. Dat geeft organisaties ruimte voor innovatie en transformatie. Aan de leidende principes ziet men graag 'adequate hulp' toegevoegd. Het is goed om met een beperkt aantal aanbieders te gaan werken. Naast samenwerking bij de inkoop is ook inhoudelijke samenwerking en afstemming tussen professionals nodig.

D66 brengt in dat sommige kleine zorgverleners wel heel goed zijn. **LEF!** reageert dat kwaliteit maatgevend is. De kern voor kwaliteit en adequate hulp ligt bij de professionele samenwerking binnen de organisaties.

Wakker Emmen begrijpt dat het tekort op de begroting vraagt om een drastische verandering. Is er al meer duidelijkheid over hoe de aanbieders en hoe de andere gemeenten daar over denken? Kan aanbesteding of een regiegroep opschaling voorkómen? Is er al resultaat van de pilot bij huisartsen gericht op het voorkómen van te snelle verwijzing naar duurdere zorg? Wat gaat het college doen om meer grip te krijgen op deze verwijzingen? Kan het college iets doen aan het feit dat instellingen nog vijf jaar na dato kunnen factureren? Het is noodzaak te gaan sturen op kwaliteit, zodat kind en jeugd zo goed en efficiënt mogelijk worden geholpen. Inkoop via aanbesteding lijkt een goede optie, evenals contracten voor een langere tijd.

PvdA vond de informatieavond zeer verhelderend. Bij de aanbesteding is het belangrijk dat de lokale initiatieven voor kleinschalige opvang behouden worden.

CDA geeft haar complimenten aan de afdeling voor de informele bijeenkomst waarin de raad is meegenomen. Zorgaanbieders moeten meebewegen met de transformatie. De kanteling in het sociaal domein moet echt worden gerealiseerd, van overnemen en oplossen naar regie en eigenaarschap, ook bij de mensen zelf. CDA kan zich vinden in de geschetste stappen.

D66 bedankt de afdeling voor de goede presentaties over de complexe materie. Vijf jaar is blijkbaar de wettelijke termijn voor facturering. D66 gaat ervan uit dat de raad meegenomen wordt in het vervolg en wenst de afdeling en de wethouder sterkte met het dossier.

ChristenUnie heeft meer begrip gekregen voor de achterkant van het proces van de jeugdhulp. Uitgebreid wordt onderzocht welke manier van contracteren wenselijk is. Ondanks de tijdsdruk wordt de raad graag tijdig meegenomen in de ontwikkelingen.

SP vraagt nog uitleg over een zin in de brief onder het kopje 2019. Gaat het inperken van de financiële ruimte in het huidige model ook ten koste van iets?

Wethouder Kleine bedankt voor de complimenten. Als budgethouder heeft de gemeente de taak om financiën en inhoud te koppelen. De gemeente moet een rol krijgen in verwijzingen en doorverwijzingen. Van de pilot bij de huisartsen komen de resultaten nog, maar er wordt minder snel doorverwezen. De evaluatie zal worden gedeeld met de raad. Het dilemma bij het aantal contracten is de afweging tussen inperking van het aantal en ruimte voor innovatieve initiatieven. Het college ziet graag samenwerking tussen organisaties als onderdeel van de contracten, evenals transformatieafspraken. De marktverkenning is nog niet gedaan. Volgende week gaan de zeven Zuid-Drentse gemeenten de bestuurlijke opdracht voor de verkenning vaststellen. Over op- en afschaling moeten vooraf afspraken worden gemaakt. Van 'stepped care' wil men naar 'matched care'.

Dat nog na vijf jaar kan worden gedeclareerd is een wettelijke bepaling.

Rond het uiteindelijke collegebesluit komt er nog weer een informele avond.

Tweede termijn

SP heeft nog geen antwoord op de vraag over de inperking van de financiële ruimte.

LEF! vraagt nog om het toevoegen van 'adequate zorg' als leidend principe.

Wethouder Kleine antwoordt dat adequate zorg bij de leidende principes hoort. Inperking van de financiële ruimte betekent dat overblijvende ruimte terug moet komen bij de gemeente. Dat gaat ten koste van de omzet van een organisatie en komt ten gunste van de gemeentebegroting.

Voorzitter Huttinga concludeert dat in de planning wordt gekeken wanneer de raad wordt bijgepraat over het collegebesluit.

Wethouder Wanders meldt dat er een uitnodiging ligt van INLIA voor een kennismaking met de raad, voor begin januari.

D66 reageert dat die het best aan het eind van de middag of 's avonds kan plaatsvinden.

Voorzitter Huttinga constateert dat er in de commissie wel behoefte aan is.

10. Vaststellen verslag vergadering

10A Notulen van de gezamenlijke vergadering van de commissies Wonen & Ruimte, Samenleving en Bestuur, Middelen & Economie van 4 oktober 2018

De notulen worden zonder opmerkingen vastgesteld.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

Er worden geen stukken ter agendering genoemd.

12. Overige ingekomen stukken

Er worden geen stukken ter agendering genoemd.

13. Sluiting

Voorzitter Huttinga sluit de vergadering om 22.29 uur en dankt iedereen voor de aanwezigheid en inbreng.